

## ЮРИДИЧНІ НАСЛІДКИ ТА ПРИЧИНИ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Завгородня М. Р., студентка юридичного факультету  
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

співавтор, науковий керівник:  
Іваниця А.В., к.ю.н., доцент кафедри загальноправових дисциплін  
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ  
(Україна)

Актуальність теми полягає в тому, що будь-яке правопорушення має своє юридичні наслідки, які виявляються в застосуванні юридичної відповідальності до особи-правопорушника. Юридична відповідальність в собі поєднує багато аспектів, саме настання юридичної відповідальності в теперішній час не втрачає своєї затребуваності, тому що серед науковців, дана тема є достатньо обговорюваною. Саме науковці і практики звертають увагу на те, що механізм відповідальності не є повністю функціонуючим.

Таким чином, правопорушення – це соціально небезпечне або шкідливе, протиправне, винне діяння деліктоздатного суб'єкта (фізичної чи юридичної особи), яке передбачене чинним законодавством і за яке встановлена юридична відповідальність [2, с. 216].

Правопорушення є особливою різновидністю поведінки людей і інших суб'єктів суспільних відносин. Законом регулюються тільки поступки (вчинки) людей, їх дії або бездіяльність. Не можуть регулюватися нормами права думки людей або певні риси характеру. Правопорушення – це, перш за все, діяння. Воно відрізняється від права і від правомірної поведінки наступними ознаками: такими як, суспільно небезпечне або шкідливе діяння. Усі правопорушення є суспільно небезпечними або шкідливими діяннями, оскільки вони спрямовані проти суб'єктивних прав і свобод людини, юридичної особи, держави або суспільства в цілому. Порушуючи природні права або права, які закріплені законом, правопорушник наносить шкоду людям, природі, державі чи організаціям, а також правопорушення – це протиправне діяння (дія або бездіяльність). Усі правопорушення спрямовані проти вимог чинного законодавства чи природних прав людини, які ще не закріплені в законодавстві. Наступною особливістю є те, що правопорушення – це винне діяння. Воно не тільки протиправне, шкідливе, небезпечне діяння, а й винне діяння. Без вини ніхто не може бути притягнутий до юридичної відповідальності. Вина – це психічне відношення особи до своїх протиправних діянь. Правопорушення – це юридично карне діяння. Карність означає, що в чинному законодавстві передбачено склад правопорушень, і встановлена міра юридичної відповідальності [2, с. 215].

У юридичній літературі сутність і зміст юридичної відповідальності неодноразово були предметом наукових досліджень. На загальнотеоретичному рівні поняття, ознаки, принципи, функції та підстави юридичної відповідальності розглядали у своїх працях такі науковці: А.В. Агеєва, С.С. Алексєєв, Б.Т. Базилев, Ю.В.Баулін, Н.А. Берлач, С.М. Братусь, М.В.Вітрук, М.О. Краснов, О.Е. Лейст,

Д.А. Липинський, М.С. Малейн, В.М. Хомич, Р.Л. Хачатуров, А.С. Шабуров, М.Д. Шиндяпіна та ін. [1, с. 12-13]

Серед причин вчинення правопорушень слід виділити економічні, політичні, соціальні, соціально-економічні, соціально-політичні, правові, релігійні, психологічні, психофізіологічні та низку інших. Категорії «юридична відповідальність як інститут об'єктивного права» та «юридична відповідальність як елемент змісту правовідносин» є взаємопов'язаними. Юридична відповідальність як інституту об'єктивного права знаходить своє вираження у нормах права нормативно-правових актів та інших джерелах права національної правової системи. Вона існує об'єктивно, незалежно від конкретних фактів вчинення правопорушень. В абстрактній формі юридична відповідальність як інститут об'єктивного права впливає як на формування та функціонування правової свідомості суб'єктів права, так і на режим законності та правопорядку в суспільстві та державі. Юридична відповідальність як елемент змісту правовідносин є конкретним проявом феномена юридично значущої поведінки конкретного суб'єкта права, що має певне правове положення (правовий статус) [1, с. 14]. Правопорушення негативно впливають на розвиток суспільства. Вони об'єктивно гальмують поступовий розвиток нашого суспільства, подальше вдосконалення суспільних відносин [3]. Правопорушення складають великий масив і латентність, не завжди отримують негативну оцінку і часто не передбачають відповідальності [4].

Отже, можемо зазначити, що правопорушення - це суспільно-небезпечне, винне, протиправне діяння, що виражається у дії чи бездіяльності та тягне за собою настання несприятливих наслідків. Проблема боротьби з правопорушеннями в Україні з роками не втрачає своєї актуальності. Це пов'язано, насамперед, з наявністю в країні економічної та політичної кризи. Тому для подолання цього явища потрібно внести значні зміни до законодавства. Функціонування інституту юридичної відповідальності у злагодженому режимі дасть змогу навести лад в усіх сферах суспільного життя.

### Література:

1. Л.І. Каленіченко Юридична відповідальність: поняття, ознаки. Серія: Право, 2020 р., № 1 (67) том 1. 12-17 с.
2. Лянгіна С. Причини правопорушень в Україні та шляхи їх подолання / Світлана Лянгіна // Студентська молодь і науковий поступ : матеріали VI Міжвузівської щорічної наукової студентської конференції / Львівський університет бізнесу і права ; за редакцією доктора економічних наук, професора Л. А. Янковської. – Львів, 2009. – С. 215–218.
3. Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. та ін.; За редакцією Копейчикова В.В. Правознавство. Київ: Юрінком Інтер, 2002. 736 с.
4. Кельман М.С., Мурашин О.Г., Хома Н.М., Загальна теорія держави і права: Підручник. Львів: Новий світ . 2000 , 2005. 584 с.